

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет психології

Кафедра психології розвитку

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Психологічне консультування»**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма «Психологія»

Спеціальність 053 Психологія

Спеціалізація

Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

Затверджено на засіданні
кафедри психології розвитку
Протокол № 1 від 29 серпня 2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2024

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	«Психологічне консультування»
Викладач	Паркулаб Оксана Григорівна
Контактний телефон викладача	+380342596136
E-mail викладача	oksana.parkulab@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	6 кредитів ЄКТС, 240 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	упродовж семестру за встановленим розкладом на кафедрі
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Предметом вивчення навчальної дисципліни є концептуальні засади, методологічні принципи та психотехнічне забезпечення психологічної допомоги клієнтам в умовах воєнного та повоєнного періодів. Дисципліна доповнює, розширює та поглиблює фахові знання студентів про прикладні аспекти психологічної науки та її місце в системі збереження, відновлення й підтримки психічного здоров'я людини. Курс структуровано таким чином, щоб ознайомити студентів з понятійним апаратом, особливостями надання консультативної допомоги психологами різних теоретичних напрямів і шкіл (психодинамічне консультування, поведінкове консультування, клієнт-центроване консультування, трансакційний аналіз, когнітивне консультування, екзистенційне консультування, логотерапія тощо), сучасними тенденціями розвитку консультативної психології, технологією застосування терапевтичних технік і методів в процесі консультативної роботи з поширеними психологічними проблемами,</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Мета викладання дисципліни полягає у визначенні концептуальних засад і методологічних принципів психологічного консультування; ознайомленні студентів із сучасними підходами до практики психологічного консультування; виробленні базових практичних умінь і навичок; формуванні морально-етичних норм і відповідальності; усвідомленні професійної ідентичності та становленні їх професійної компетентності.</p> <p>Основні цілі навчальної дисципліни:</p> <ul style="list-style-type: none"> — навчити студентів визначати сфери застосування психологічного консультування; — забезпечити взаємозв'язок теоретичного й практичного навчального матеріалу; — створити цілісне уявлення про зміст, методи і принципи консультативного процесу; — зорієнтувати студентів в особливостях надання консультативної допомоги психологами різних теоретичних напрямів і шкіл; — сформувати початковий досвід та професійну позицію майбутніх психологів щодо своєї практичної діяльності; — сприяти формуванню професійних критеріїв оцінки ефективності консультативної роботи; — розвивати у студентів креативне мислення й бажання вдосконалювати власну фахову компетентність. 	

4. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність:

ІК. Здатності розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології та професійної підготовки у процесі навчання, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатності застосовувати знання з консультативної психології у практичних ситуаціях;

ЗК2. Знання та розуміння предметної області консультативної психології та розуміння професійної діяльності психолога-консультанта;

ЗК5. Здатності бути критичним і самокритичним під час самоаналізу, в процесі супервізії;

ЗК6. Здатність ухвалювати обґрунтовані рішення у виборі пріоритетного завдання, напряму, методу консультативної допомоги клієнту;

ЗК10. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, знання морально-етичних нормативно-регулятивних засад професійної діяльності психолога і готовність неухильно дотримуватись їх;

Спеціальні компетентності:

СК4. Здатності самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел;

СК8. Здатності організувати та надавати психологічну допомогу;

СК9. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну роботу відповідно до запиту клієнта.

СК10. Здатності дотримуватись норм професійної етики.

Програмні результати навчання:

ПР11. Складати та реалізувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій.

ПР12. Складати та реалізувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог замовника.

ПР13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, які мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.

ПР15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку у процесі консультативної діяльності.

ПР16. Знати, розуміти та дотримуватись етичних принципів професійної діяльності психолога-консультанта.

ПР18. Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії.

ПР21. Виявляти та диференціювати проблеми збереження і відновлення психічного здоров'я та психологічного благополуччя.

ПР 22. Здійснювати психологічну консультаційну інтервенцію з використанням індивідуальних і групових методів роботи.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	24 год.
практичні заняття	36 год.
самостійна робота	120 год.

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
Четвертий	053 Психологія	Другий	нормативний

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість годин		
	лекції	заняття	сам.роб.
Тема 1. Загальне уявлення про психологічне консультування 1. Предмет, мета та завдання психологічного консультування 2. Психологічне консультування в структурі психологічної допомоги. 3. Види психологічного консультування 4. Принципи психологічного консультування	2	2	8
Тема 2. Особистість консультанта 1. Розвиток власної теоретичної орієнтації. 2. Модель ефективного консультанта. 3. Етичні принципи консультанта. 4. Професійна деформація особистості психолога. 5. Фахова підготовка консультанта.	2	2	8
Тема 3. Супервізія професійної діяльності консультанта 1. Визначення та завдання супервізії в консультуванні. 2. Основні моделі супервізії. 3. Процес супервізії. Дебрифінг. 4. Труднощі та помилки в супервізії.	2	2	8
Тема 4. Консультативний контакт 1. Сучасні уявлення про консультативний контакт. 2. Терапевтичний зміст консультативного контакту. 3. Перенесення і контрперенесення в консультуванні. 4. Структурування невербальних реакцій у консультуванні.	2	4	12
Тема 5. Структура процесу психологічного консультування 1. Загальна (еклектична) модель процесу консультування (В.Гілланд). 2. П'ятикрокова модель інтерв'ю. 3. Загальні правила структурування процесу консультування.	4	4	14
Тема 6. Типи ситуацій кризового психологічного консультування 1. Консультування тривожних клієнтів. 2. Консультування клієнтів при реакціях страху і фобіях. 3. Консультування вороже налаштованих і агресивних клієнтів. 4. Консультування “немотивованих” клієнтів. 5. Консультування при переживанні вини. 6. Особливості консультування плаксивих клієнтів. 7. Консультування істеричних осіб. 8. Консультування клієнтів із депресією і суїцидальними намірами. 9. Консультування у випадку смерті близької людини. 10. Основні способи надання допомоги дитині в досвіді переживання втрати 10. Консультування при переживанні втрати через розлучення. 11. Консультування при сексуальних проблемах. 12. Консультування алкогольно залежних осіб.	4	6	14

Тема 7. Психодинамічна модель психологічного консультування 1.Методологічні інновації психоаналізу. 2. Погляди психоаналітиків на генезис неврозу (З.Фройд, А.Адлер). 3. Механізми консультативної роботи. 4. Технічні прийоми і методи.	2	4	14
Тема 8. Когнітивно-біхевіористичний підхід до консультування 1.Біхевіористичне консультування. 2. Когнітивне консультування. 3. Раціонально-емоційне поведінкове консультування (РЕПК).	2	4	14
Тема 9. Трансакційний аналіз (ТА) 1. Зміст, мета і завдання ТА. 2. Прикладні аспекти ТА. 3. Сучасні техніки ТА.	2	4	14
Тема 10. Гуманістично-екзистенційний підхід до консультування 1. Клієнт-центроване консультування. 2. Екзистенційне консультування І.Ялома і Р.Мея. 3. Зміст і методи логотерапії В.Франкла	2	4	14
Загальна кількість годин	24	36	120

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<p>Проводиться згідно з Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника. Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни (максимальна кількість – 100 балів) розраховується як сума оцінок за складання змістових модулів (максимальна кількість – 50 балів) та екзаменаційної оцінки (максимальна кількість – 50 балів).</p> <p>Підсумкова оцінка з дисципліни у стобальній шкалі переводиться у національну шкалу та шкалу ECTS:</p> <p>1 – 25 - незадовільно (з обов’язковим повторним курсом), 26 – 49 балів – незадовільно (з можливістю повторного складання); 50 – 69 – задовільно, 70 – 89 – добре, 90 – 100 балів – відмінно.</p> <p>Розподіл балів за видами робіт (максимальна кількість - 100 балів):</p> <ul style="list-style-type: none"> — виступи на семінарських заняттях – 5 балів; — експрес-тестування – 21 бал; — написання та захист реферату або презентації – 5 балів; — самостійна робота – 11 балів; — дві контрольні роботи (тестування) – 8 балів; — іспит – 50 балів
Вимоги до письмових робіт	<p>Письмові роботи у вигляді тестів.</p> <p>Тести 1-3 охоплюють матеріал тем 1-3. Кількість тестових завдань: по 20 до кожної теми. Тести закритого типу (з варіантами відповідей). Кількість варіантів відповідей: 4. Кількість вірних відповідей: одна. Час виконання: 20 хв. (у системі дистанційного навчання).</p> <p>Тести 4-7 охоплюють матеріал тем 7-10. Кількість тестових завдань: по 20 до кожної теми. Тести закритого типу (з варіантами відповідей). Кількість варіантів відповідей: 4. Кількість вірних відповідей: одна. Час</p>

	<p>виконання: 20 хв. (в системі дистанційного навчання). Вимоги до підготовки презентації https://kpr.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/160/2023/03/pidhotovka-prezentatsii_rekomendatsii_kryterii-otsiniuvanniai.pdf https://kpr.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/160/2023/03/prezentatsiia_kryterii-otsiniuvannia-prezentatsii-1.pdf</p> <p>Самостійна робота. Завдання «Реферативна анотація до онлайн-вебінару» оцінюється в балах (максимально – 11 балів): 11-9 балів – «відмінно»; 8-5 балів – «добре»; 4-2 бали – «задовільно», 1 бал – «незадовільно», 0 балів – робота не зараховується. Бали виставляються за такими параметрами:</p> <ul style="list-style-type: none"> – відповідність тексту анотації запропонованій темі (relevance to the topic) – 2 бали; – психологічне розуміння запропонованої теми вебінару (psychological understanding of the topic)– 3 бали; – переконливість наведених аргументів (persuasive power of argumentation) – 2 бали; – узгодженість, послідовність, логічність викладу (coherence) – 2 бали; – оригінальність викладу матеріалу (originality) – 1 бал.
<p>Практичні заняття</p>	<p>У межах запланованих семінарських занять є обов’язковими п’ять усних відповідей, які оцінюються як «незадовільно», «задовільно», «добре», «відмінно в 100-бальній системі».</p> <p>Обов’язковим є написання двох тестових контрольних робіт після практичних занять 6 та 10. Результат оцінюється як «незадовільно», «задовільно», «добре», «відмінно» в 100-бальній системі.</p>
<p>Умови допуску до підсумкового контролю</p>	<p>Здобувач не допускається до складання екзамену, якщо впродовж семестру за змістові модулі сумарно він набрав менше ніж 25 балів. У цьому випадку йому у відомості робиться запис “не допущений” і виставляється набрана кількість балів.</p> <p>Студенти, які навчаються за індивідуальним графіком, здають письмові роботи і завершують тестування з навчальної дисципліни не пізніше ніж за два тижні до початку заліково-екзаменаційної сесії. У випадку одержання незадовільної оцінки за проходження тестування з дисципліни, здобувач вважається не допущеним до складання заліково-екзаменаційної сесії. При неявці здобувача у зазначений термін без поважних причин кількість балів з модуля дорівнює "0" (нуль). Термін підсумкового семестрового контролю має збігатися з основним графіком навчального процесу на даному курсі.</p>
<p>Підсумковий контроль</p>	<p>Результати екзамену оцінюються у балах (максимальна кількість – 50) та включаються у підсумкову оцінку з навчальної дисципліни.</p> <p>Підсумковий семестровий контроль у вигляді екзамену проводиться у формі виконання письмових і тестових екзаменаційних завдань. На екзамен виносяться питання, передбачені цим силабусом, і завдання, що потребують творчої відповіді та вміння синтезувати отримані знання та застосувати їх для вирішення практичних завдань.</p>
<p style="text-align: center;">7. Політика навчальної дисципліни</p> <p>Політика дисципліни спрямована на розвиток вищої освіти в Україні, що ґрунтується на засадах гуманізму, демократизму, національної самосвідомості та міжнаціональної толерантності, й передбачає імплементацію базових принципів студентоцентрованого підходу до навчання в освітню діяльність студентів.</p> <p>Пріоритетними напрямками організації освітнього процесу є: формування світогляду майбутніх фахівців (відкрита комунікація, обмін думками тощо), розвиток креативності, створення оптимальних умов для їх самореалізації, інтеграція неформальної психотерапевтичної освіти в формальну, широке</p>	

застосування інформаційних технологій, впровадження дистанційної форми навчання, діджиталізація освіти та реалізація принципів СТЕМ-освіти.

Студентам рекомендується взаємодіяти із викладачем (лектором) упродовж заняття, реагувати на викладений матеріал, формулювати проблемні запитання, виокремлювати незрозумілий контент, надавати зворотній зв'язок.

Письмові роботи. Виконують здобувачі освіти, які навчаються за загальним графіком, відповідно до Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника <https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf>, «Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» <https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/polozhennia-pro-orhanizatsiiu-osvitnoho-protsesu-ta-rozrobku-osnovnykh-dokumentiv-z-orhanizatsii-osvitnoho-protsesu.pdf>, та індивідуальним графіком, відповідно до «Положення про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника».

Академічна доброчесність. У «Кодексі честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» <https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2024/02/34-04-kodeksu-chesti-prykarpatськоho-natsionalnoho-universytetu-imeni-vasylya-stefanyka.pdf>

встановлено морально-етичні принципи та правила поведінки для всіх учасників навчально-освітнього процесу. За цим документом представники університетської громади повинні дотримуватися принципів академічної доброчесності та у всій своїй навчальній і викладацькій діяльності зобов'язані діяти порядно і доброчесно. За дотриманням членами університетської спільноти морально-етичних та правових норм цього Кодексу відповідає Комісія з питань етики та академічної доброчесності при університеті, яка відстежує і регламентує поведінку здобувачів освіти в навчальному процесі.

Відвідування занять урегульовано «Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника».

Неформальна освіта. Порядок здобуття неформальної освіти та визнання її результатів регламентує «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. Рекомендовані освітні платформи: Coursera, Prometheus, Udemy, EdEra.

Індивідуальний графік навчання становить форму організації навчання здобувача вищої освіти, при якій частина дисциплін навчального плану вивчається ним самостійно, у тому числі з використанням технологій і засобів дистанційного навчання. Положення: https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.44_2022-polozhennia-pro-poriadok-navchannia-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity-za-individualnym-hrafikom-u-prykarpatському-natsionalnomu-universytetu-imeni-vasylya-stefanyka.pdf

8. Рекомендована література

1. Васківська С.В. Основи психологічного консультування: підручник. Київ, 2011. 240 с.
2. Вестбрук Д., Кеннерлі Г, Кірк Дж. Вступ у когнітивно-поведінкову терапію. Львів, 2014. 420 с. https://i-cbt.org.ua/wp-content/uploads/2017/11/KPT-TEXT-1_2-PART.pdf
3. Консультативна психологія: підручник / І.С.Булах, В.У.Кузьменко, Е.О.Помиткін [та ін.] : Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2014. 482 с.
4. Кузікова С.Б. Теорія і практика вікової психокорекції : навч. посібн. Київ, 2012, 384 с.
5. Кузьо О. Основи психологічної практики : навчальний посібник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 124 с. <http://surl.li/hosrq>
6. Магдисюк Л. І., Федоренко Р.П. Основи психологічного консультування : навч. посіб. Луцьк : Вежа-Друк, 2022. 360 с. <https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/20907/1/opsykons.pdf>
7. Москалець В.П. Психологія особистості : навч.посіб. Київ, 2021. 416 с.
8. Основи психотерапії : навч. пос. / М.І. Мушкевич, С.Є. Чагарис. Луцьк / за ред. М.І. Мушкевич, 2017. 420 с.
9. Паркулаб О.Г. Терапевтичний діалог як співтворчість консультанта і клієнта. *Габітус*. №

15, 2020. С.187-191.

10. Паркулаб О.Г., Шпет Я.В. Вплив професійної діяльності на особистість психолога: феномен вигорання та його профілактика. *Вісник Львівського університету*. Серія психологічні науки. Вип. 8. Львів, 2021. С.125-132.
 11. Основи реабілітаційної психології: подолання наслідків кризи. Навчальний посібник. Том 1-3. Київ, 2018. 208 с.
 12. Психологічна допомога постраждалим внаслідок кризових травматичних подій: навч.-метод. посібник / З. Г. Кісарчук, Я. М. Омельченко, Г. П. Лазос та ін. / за ред. З. Г. Кісарчук. Київ, 2015. С.26-100.
 13. Психологічна деонтологія: етичні кодекси. Хрестоматія / Уклад. В.О. Климчук. Київ, 2005. 88 с.
 14. Хомич Г.О., Ткач Р.М. Основи психологічного консультування : навч. посібн. Київ, 2004. 152 с.
https://lkeip.at.ua/ld/1/146_up_31.pdf
 15. Цимбалюк І.М. Психологічне консультування та корекція. Модульно-рейтинговий курс: навч. посіб. Київ, 2015. 656 с.
http://shron1.chtyvo.org.ua/Tsymbaliuk_Ivan/Psykholohichne_konsultuvannia_ta_korektsiia_Modulno-reitynhovyi_kurs.pdf
 16. Kenneth S. Pope, Melba J. T. Vasquez, Nayeli Y. Chavez-Dueñas, Hector Y. Adames. Ethics in Psychotherapy and Counseling A Practical Guide. Wiley, 2021. 463 p. Chapter 8. P.88-95.
 17. Introduction to Counselling and Psychotherapy the essential guide / edited by Stephen Palmer. London, 2000. 368 p.
 18. Gerald Corey. Case Approach to Counseling and Psychotherapy Cengage Learning, 2008. 341 p.
 19. Gerald Corey. Theory and Practice of Counselling and Psychotherapy Cengage Learning, 2013, 552 p.
- Nelson-Jones. R. (2018) Theory and Practice of Counselling and Psychotherapy. Sixth Edition. N.Y. : SAGE. 580 p.

Паркулаб Оксана Григорівна,
доцент кафедри психології розвитку